

Röntgenhoitajan ammattietiikka

Röntgenhoitajan ammattietiikkaa ohjaavat mm. lainsäädäntö, erilaiset ohjeet, yleinen ja terveydenhuollon etiikka sekä röntgenhoitajan eettiset ohjeet. Röntgenhoitajan ammatti kehittyy ja siksi on tärkeätä, että myös ammattieettisistä kysymyksistä keskustellaan ja eettisiä ohjeita kehitetään jatkuvasti.

Eettisten ohjeiden tarkoituksena on ohjata röntgenhoitajien ammattieettistä pohdintaa ja tukea eettistä päätöksentekoa päivittäisessä työssä. Ohjeet ilmaisevat röntgenhoitajille, muille terveydenhuollossa työskenteleville ja väestölle röntgenhoitajan perustehtävän yhteiskunnassa sekä työn keskeiset periaatteet. Eettiset ohjeet auttavat ylläpitämään luottamusta röntgenhoitajien työhön sekä edistämään korkeatasoista ammatillista toimintaa.

Röntgenhoitajan eettisissä ohjeissa keskeisinä periaatteina ovat mm. ihmisarvo, itsemäärääminen, oikeudenmukaisuus, luottamuksellisuus, vastuullisuus, turvallisuus ja korkeatasoinen ammatillinen toiminta. Ohjeet kuvaavat röntgenhoitajan työhön sisältyvän eettisen toiminnan tavoitteita. Ohjeiden soveltaminen eri tilanteisiin jää röntgenhoitajan omaksi haasteeksi.

Röntgenhoitajan eettiset ohjeet

Röntgenhoitajan tehtävä

Röntgenhoitajan ammattitoiminnan päämääränä on väestön terveyden edistäminen ja ylläpitäminen, sairauksien ehkäiseminen ja parantaminen sekä kärsimysten lievittäminen. Röntgenhoitajan erityinen asiantuntemus liittyy kuvantamistutkimuksiin (röntgen-, isotooppi-, ultraääni- ja magneettitutkimukset sekä interventiot), sädehoitoon ja säteilysuojeluun sekä säteilyvalvontaan.

Röntgenhoitaja ja potilas

Röntgenhoitaja suhtautuu potilaaseen ainutkertaisena ihmisenä, inhimillisesti ja oikeudenmukaisesti. Hän tutkii ja hoitaa jokaista potilasta yhtä hyvin ja kunkin yksilöllisen tarpeen mukaan, riippumatta potilaan terveysongelmasta, kulttuurista, sukupuolesta, rodusta, ihon väristä, poliittisesta mielipiteestä tai yhteiskunnallisesta asemasta. Röntgenhoitaja ei hyväksy missään muodossa esiintyvää toisen ihmisen hyväksikäyttöä.

Röntgenhoitajan ja potilaan suhde perustuu avoimeen vuorovaikutukseen ja keskinäiseen luottamukseen. Hän sitoutuu salassapitoon potilaan persoonaa, elämää ja hoitoa koskevissa asioissa ja harkitsee, milloin keskustelelee niistä muiden hoitoon osallistuvien kanssa. Röntgenhoitaja tuntee ammattitaitonsa rajat ja ohjaa tarvittaessa potilaan saamaan muun asiantuntijan apua.

Röntgenhoitaja kunnioittaa potilaan oikeuksia ja toimii yhteistyössä potilaan ja tarvittaessa potilaan omaisten kanssa. Hän huolehtii omalta osaltaan siitä, että potilas saa riittävän ja tarkoituksenmukaisen tiedon tutkimuksesta tai hoidosta. Kivuliaissa toimenpiteissä tulee käyttää tilanteeseen sopivia kipuja lievittäviä menetelmiä ja välttää mahdollisuuksien mukaan kärsimyksen tuottamista. Potilaalla on oikeus koska tahansa kieltäytyä häneen kohdistuvasta toimenpiteestä.

Röntgenhoitajan suhde työhönsä

Työssään röntgenhoitaja sitoutuu sitä määrittelevään normistoon ja ammattikuntansa etiikkaan. Röntgenhoitajalla on oikeus kieltäytyä osallistumasta toimintaan, joka on ristiriidassa hänen ammattietiikkansa kanssa. Hän suorittaa tehtävänsä vastuullisesti, turvallisesti, taloudellisesti ja korkeatasoisella ammattitaidolla.

Röntgenhoitajan toiminnan perustana on asianmukainen ja riittävän kliinisen informaation antava tutkimuslähete tai sädehoitosuunnitelma. Röntgenhoitaja huolehtii omalta osaltaan siitä, että säteilylle altistava toimenpide on oikeutettu. Hän toimii siten, että potilaan, hänen omansa ja muiden henkilöiden saama säteilyannos muodostuu niin pieneksi kuin se käytännöllisin toimenpitein on mahdollista (ns. ALARA-periaate).

Röntgenhoitaja varmistaa ennen toimenpidettä sen, että hän hallitsee tarvittavat laitteet, välineet ja menetelmät. Hän käyttää työssään tieteelliseen tietoon ja/tai kokemukseen perustuvia tarkoituksenmukaisia tutkimus- ja hoitomenetelmiä. Tieteen ja teknologian edistyminen vaatii jatkuvaa oman osaamisen ja tekniikan kehittämistä, siksi röntgenhoitajan tulee tarvittaessa informoida työnantajaansa käytössä olevan tekniikan mahdollisista puutteista ja kehittämistarpeista sekä omista koulutustarpeistaan.

Röntgenhoitaja ja työtoverit

Röntgenhoitaja arvostaa tehtäväänsä ja kunnioittaa työtovereitaan ammattikunnan jäsenenä. Työtovereiden yksilöllisyyden huomioiminen, ymmärrys sekä keskinäinen apu ja tuki ovat periaatteita, joiden avulla röntgenhoitajat toimivat työyhteisössä. Samassa työyhteisössä työskentelevät röntgenhoitajat vastaavat yhdessä siitä, että radiografiatyön laatu on mahdollisimman hyvä ja että sitä parannetaan jatkuvasti.

Röntgenhoitaja toimii yhteistyössä muiden ammattiryhmien edustajien ja koko organisaation sekä muiden sidosryhmien kanssa. Hän arvioi oman ja muiden työntekijöiden osaamisen ottaessaan itselleen tehtäviä ja jakaessaan niitä muille.

Röntgenhoitajan ammatin kehittäminen

Röntgenhoitajan työssä keskeistä on hänen oma persoonansa, jonka hoitaminen ja kehittäminen on hänen oikeutensa ja velvollisuutensa. Hän arvioi kriittisesti omaa toimintaansa ja kehittää työtään. Röntgenhoitaja huolehtii ammatillisesta kehittymisestään mm. opiskelemalla ja seuraamalla alan kirjallisuutta sekä osallistumalla koulutukseen ja tutkimustoimintaan. Hän osallistuu röntgenhoitajien ja röntgenhoitajaopiskelijoiden opintojen ohjaukseen.

Röntgenhoitajan suhde yhteiskuntaan

Röntgenhoitajat osallistuvat ihmisten terveyttä koskevaan keskusteluun ja päätöksentekoon varsinkin säteilyn käytön ja valvonnan sekä säteilyltä suojautumisen osalta. Röntgenhoitaja toimii ammatissaan ja yhteiskunnassa siten, että väestön säteilyaltistus muodostuu mahdollisimman pieneksi.

Hyväksytty Suomen Röntgenhoitajaliitto ry:n hallituksessa 4.3.2000

